

WERKEN AAN HERSTEL

Respijthuis Frits toont de kracht van dankbaarheid

Vlak voordat je vanaf Chaam Baarle-Nassau binnenrijdt, passeer je Frits. Frits ligt op landgoed Cruyshof en is een respijthuis waar ruimte is voor kwetsbare mensen, die even aan hun herstel willen werken. Iedereen blijkt er welkom te zijn.

Jacques Hendriks
Baarle-Nassau

Vanaf het terras aan de achterzijde kijk je tot aan de verre horizon naar groen. Landerijen, bomen en aan het einde bossen. „'s Ochtends en 's avonds zie je hier de reeën lopen”, vertelt projectleider Jeroen Kwak. De locatie biedt mensen rust.

Het idee van respijthuizen komt uit de VS. Kwak: „We zijn niet uniek, ik denk dat er tussen de vier en acht zijn in Nederland, maar die verschillen wel van elkaar. Vaak gaat het om respijt bieden aan overbelaste mantelzorgers. Stel, je zorgt voor een ouder, dan kan die tijdelijk ergens ondergebracht worden zodat de mantelzorger tot rust kan komen. Ons concept is precies andersom. Degene die overbelast is, kan hier verblijven. Wij hebben geen verpleegkundige die voor de ouder zou kunnen zorgen.”

Scheiding

Nog een paar voorbeelden. „Een man heeft al twee jaar een burn-out, maar ook thuis is sprake van een stressvolle situatie. Dan kan hij bij Frits proberen de neerwaartse spiraal om te zetten in een opwaartse. We hebben ook mensen gehad die na een problematische scheiding geen dak meer boven hun hoofd hadden.”

De medewerkers sturen de gasten niet. „Er is geen vaste structuur. De logé bepaalt zelf hoe laat hij opstaat. Vaak liggen mensen de eerste twee dagen alleen op hun bed of op de bank, omdat ze een verstoord dag-nacht-ritme hebben. Dan gaan we niet zeggen: 'zou je niet eens wat gaan doen?' We laten die ruimte bij hen. Wel zorgen we ervoor dat er altijd wel iets te doen is.”

Mensen kunnen zelf bellen voor een afspraak, en na een gesprek meteen blijven.

„We streven ernaar dat mensen een week blijven. Nu is het gemiddeld twee à drie weken. We zijn nog maar net begonnen, onderzoeken wat er nodig is. We willen voor zo veel mogelijk mensen beschikbaar zijn. Dan is doorstroom belangrijk. En hoe langer je hier blijft, des te langer ben je weg uit je eigen situatie, waar het uiteindelijk toch moet gebeuren. Het moet hier ook weer niet té comfortabel worden.”

Profiteurs

Is Kwak niet bang dat een toevluchts-oord als Frits ook profiteurs aantrekt of mensen die een mogelijk gevaar voor de anderen zijn?

„Wij screenen niet. We gaan alleen

▲ Een van de gastenkamers, met uitzicht op de landerijen en bossen.

uit van de informatie die we krijgen uit het gesprek. Soms zitten daar hulpverleners of familie bij. We hebben geen vaste regels. Maken wel onderlinge afspraken. Een gast is bereid om aan zijn of haar eigen herstel te werken. Bereid om een bijdrage te leveren aan ons initiatief en om anderen ruimte en rust te bieden. Werkt het niet, dan moeten we het verblijf eindigen. Dat is gelukkig nog niet vaak gebeurd.”

Het verblijf is gratis. „Omdat we zo laagdrempelig mogelijk willen zijn. Bij-effect is dat we merken dat mensen dankbaar zijn. Dat motiveert ze tot een wederdienst. Zo bouwen gasten een tuinhuisje. Verder koken en poetsen ze zelf en onderhouden ze ons land en de twee hangbuik-zwijnen. Volgens mij nemen ze die verantwoordelijkheid veel sneller omdat ze hier mógen zijn in plaats van dat ze er vanwege hun ziektekos-

tenpremie recht op hebben. Dat is mooi om te zien: de kracht van dankbaarheid.”

Fameus

Respijthuis Frits (Bredaseweg 41, Baarle-Nassau) werkt indicatief, dat wil zeggen dat iedereen welkom is en niet gebonden is aan een diagnose door een instantie.

Frits is een initiatief van en wordt gerund door Fameus, een onderdeel van GGz Breburg, en is mede mogelijk gemaakt door de gemeentes Baarle-Nassau, Breda en Tilburg, woningbouwcorporatie Leystromen, Zorgbelang en Zonmw.

Het respijthuis is bedoeld voor inwoners van de regio's Breda en Midden-Brabant.

Frits ligt bij woonvoorziening De Gaarshof, op het landgoed Cruyshof aan de rand van Baarle-Nassau. Het heeft twaalf logeerplekken.

Naast de gebouwen is er twaalf hectare aan natuur waar de gasten hun rust kunnen vinden.

Bij Frits werken vier betaalde krachten en zes vrijwilligers. Projectleider Jeroen Kwak: „Dat zijn stuk voor stuk mensen die zelf ook

ervaring hebben met destructieve fases in hun leven. Ze oordelen niet, maar luisteren, zijn er voor de gasten. Zodoende is er geen wij-zij-situatie. Het is allemaal 'wij'.”

Koppig beestje

De naam 'Frits' komt van een ezel. Voorheen woonden hier Franciscaner broeders, die onder meer vijf ezels hadden. Eén van hen heette Frits. Het was een koppig beestje. Huub Goossen, locatiecoördinator: „Ezels zijn geen vluchtdieren: als ze het even niet meer weten, blijven ze stilstaan. Niet als de gasten van het respijthuis.”

Het is na amper een half jaar te vroeg om al conclusies te verbinden aan deze aanpak. Maar Jeroen Kwak gelooft erin.

„De zorg in Nederland is er vooral op gericht om het op te lossen als je iets is overkomen of je een ziekte hebt. Wij kijken veel meer naar hoe je kunt voorkomen dat iemand in een crisis belandt. Omdat de zorgkosten exceptioneel stijgen, vinden we dat veel meer mensen thuis, in hun eigen wijk moeten blijven wonen. Alleen afbouwen van zorg is niet voldoende. Dan moet je een alternatief bieden. Bijvoorbeeld dat mensen met problemen door één of twee keer per jaar hier te verblijven uiteindelijk langer in hun thuissituatie kunnen blijven wonen.”

▲ Projectleider Jeroen Kwak van respijthuis Frits, waar mensen aan hun herstel kunnen werken. Op de achtergrond het tuinhuisje dat gasten uit dankbaarheid gebouwd hebben. FOTOS

JOYCE VAN BELKOM/PIX4PROFS

Het moet hier ook weer niet té comfortabel worden

– Jeroen Kwak